

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

III. Anabaptista arma non ferunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

nec gladio percutiendum aiebat, roganti Iudici, si nocturnus fur fores ipsi effregerit, aut latro in sylua ipsum inuaserit, an illi argentum, huic iugulum quasi ultro esset præbiturus, ac non potius pro utroque quantum possit pugnaturus? respondit ille: *ad sui defensionem vix ac ne vix quidem arma accepturum, ut qui scires in Dei se suaque omnia tutela esse, qui omnes capitis sui capillos numeratos habeat, & cuius Voluntatem fieri assiduo precetur.* In Colloquio Lauffensi Anabaptista à Catholico rogatus, *An non cum alijs Christianis ad patria defensionem contra Turcas arma sumere velis,* idem quod Lutherus initio sui Euangelij, ut postea dicam, respondit: *Turcam precibus & oratione, non armis profugandum esse. Hunc enim esse Dei flagellum, quo Papistas & novos Euangelicos castiget.*

III. Flissingæ, & in alijs Hollandiæ & Selandiæ ciuitatibus, Anabaptistæ ad vigilias vocati, compareat quidem, sed sine armis: iidemque in excubitorum stationibus tantum locantur, ut scilicet animaduerso hoste clamore eum prodant. Id enim ex religionis suæ decretis facere ipsis licet, at manum armis admouere, ac hostem depellere non licet. Nonnulli quidem arma portant, puluerem, fomitem, alia tormenta etiam instruant & onerant; at ignem subijcere, aut gladium educere, religioni habent. Naues eorum (multi enim rei nauticæ, ac præsertim in Belgio, student) facile dignoscuntur; utpote nullis tormentis aut alio quocumque armorum genere instructæ. Si in piratas inciderint, velis remisque effugere laborant. Si effugere non possunt, complicatis manibus sese dedunt, ac Deum tum quoque laudant, dicentes: *Benedictus sit Iesus Christus.* Hoc illi nomen frequenter in ore habent, tam certi salutis suæ, ut damnati se non posse, dicant. Nec vero tantum ab omni vi & iniuriæ repulsa abstinere, sed malefactori quoque manus iniicere nefas ducunt. Anabaptista quidam quæ huius opinionis argumenta haberet rogatus, *Quem, inquit, furentem aut latronem Christus D. N. & Apostoli ceperunt? cui malefico manus iniecerunt? Atqui eorum vitam & facta nos pro virili imitari decet.* In iudicio quoque contendere, aut magistratum gerere Christianis prohibitum esse aiunt (a). Ex ipsorum enim sententia non opus est ullo alio magistratu quam Pastore ac ceteris Parastatis; nec alia sententia quam quæ ab vniuerso cœtu seu ecclesia fertur. *Quid, opus habemus,* inquiunt, *magistratu si Christiani sumus?*

Rogati à me, si cui ipsorum facta esset iniuria, quam eius vindicandæ rationem esset ingressurus? *Si aiebant, is nostra religionis non sit, coram ipsius iudice conueniendus; sine eorundem sacrorum sit socius, monendus erit, ut iniuriam agnoscat, ac pro ea satisfactorum se promittat. Quod si promissis non steterit, indicandus est Ecclesiæ, quæ utroque audito sententiam ferre consuevit.* Ex quibus omnibus manifestum est quam mordicus imperitâ pietate uti demerati hi homines; litteræ S. scripturæ & non spiritui inhæreant; quamque parum ad eiusdem intelligentiam penetrare queant, quæ non è priuatorum hominum sensibus; sed communi Ecclesiæ, tamquam veritatis magistra & directricis, consensu verissime est haurienda.

IV. Ante omnia Iusurandum omne, etiam quamcumque ob causam, illicitum esse contendunt, vti ad hoc S. scripturæ testimonio, vbi dicitur, *Sit sermo vester, Est, est, Non, non;* adeo vt multi acerbissima potius tormenta sustinere, quam iusurandum, etiam coram Iudice, præstare maluerint (b). Apud Gastium Anabaptista quidam sic inquit: *Iusurandum nullum facimus, quia Deus id in suo Euangelio prohibuit.* Etiam hodie vbi illi sunt, in iudicio nullum ab eis iuramentum aut manus eleuatio exigitur, sed simpliciter verum dicere iubentur.

Omnes ab imaginibus abhorrent, nec solum in templis; sed domi etiam: quinetiam eandem ex Biblijs ac libris suis excindunt aut eradunt. Testatur idem Gastius, vidisse se faminam Anabaptistica m. è domo emigrare, quod S. Virginis imago in vitro ibi depictam conspexisset. *Et ego, inquit, si quando ad me venissent, rogabam eos an tabulis quæ frequentes in cenaculo suo pendebant, offenderentur. Tum illi, Tibi, inquit, tamquam patrifamilias domi tuæ suo more viuere licet, sicut etiam nos arbitrati nostro domi nostra viuimus. Veruntamen non si, credimus, à Deo picturas &c. interdittas: statimque illud, Non facias tibi sculpsile, decantabant. Quod ad sepulturam, sine vlla pompa aut caremonijs efferuntur, & communi cum reliquis secularijs loco sepeliuntur, qui hanc eis societatem post mortem non negant, ut faciunt Catholici. Vult enim nostra religio, ut quos viuos error à nostra separauit Ecclesia, iidem mortui à membris eius sint separati.*

O 3

D E

a. Vide Bulling. lib. I. cap. 8. & lib. 5. cap. 9. & 10. &c.
b Bulling. ibid. cap. 11.